

Silvo Šinkovec

Pod lipo

Zgodovina nas uči, da se je pod lipo rodila demokracija. Pod lipo se je rodil pogovor, želja po sodelovanju in usklajevanju interesov in načrtov. Pogovor o skupnih stvareh je rojeval vizijo in kulturo življenja. Zdi se, da se je v znamenju te tradicije rodil nov pogovor pod Lipo. Žalosten, toda potreben. Menda se že lep čas nismo tako zavzeto postavili na stran mladih in zanje, kot smo se prav po dogodku v Lipi.

Po nekaj prometnih nesrečah zraste ob cesti nov znak, ki opozarja na nevarnost, omejuje hitrost ali od nas zahteva kaj drugega. V želji, da se nesreča ne bi ponovila. V Evropi se zgodi mnogo avtomobilskih nesreč v sobotnih jutrih, v katerih izginjajo stotine mladih življenj. Mladi se vračajo iz diskotek. Opiti, drogirani ali razočarani in jezni, ker se je tisto noč zgodilo nekaj, česar si ne bi želeli. Čustva bolijo. Izgubijo nadzor nad sabo in nesreča je tu. Mlada življenja izprašujejo vest vsej skupnosti: staršem, učiteljem in vzgojiteljem, katehetom, novinarjem, politikom, policistom, sodnikom, zabaviščnikom.

Imamo mlade zares radi? Ali pa so vendarle le tržno blago? Tekma, kdo bo iz njih več iztržil in kdo jih bo bolj ožel, terja svoj davek. Mladi in njihova neizkušenost, njihove velike in nerealne želje postajajo poligon zaslužkarstva. Mladi so postali tržna niša, njihove mladostne potrebe pa oglaševalske vabe. Koliko zaslužijo jastrebi, ki prežijo na mlade!

Mladi ne znajo počakati v vrsti, ampak pritiskajo s silo. To pomeni, da že prej mnogokrat niso znali počakati. In da bodo še mnogokrat želeli s silo urediti svoje potrebe. Enkrat zato, ker nočejo kupiti vstopnice za diskoteko, drugič zato, ker izsiljujejo oceno pri učitelju, potem zato, ker izsiljujejo denar pri babici. Ko so zavrtnjeni v zadovoljevanju spolne sle, si to pravico vzamejo sami s silo. Mnogi mladi niso kos svojim nalogam, nimajo reda, se ne znajo zbrati, ne znajo navezati stika z drugimi osebami in vzpostavljati kakovostnih in trajnih odnosov, imajo slabo mnenje o sebi in občutek, da je vse brez veze. Ranjeni so in prizadeti, ker malo štejejo, imajo občutek, da so malo cenjeni. Zato tudi ne spoštujejo drug drugega. Kdo jim bo pomagal, da odkrijejo drugačno kulturo odnosov?

Po vseh razpravah o Lipi se bo menda rodil kakšen nov znak, kakšno novo opozorilo za najstnike in za tiste, ki zanje odgovarjajo. Postavljeno bo kakšno novo pravilo za starše in učitelje. Povsod se lahko zgodijo nesreče. Toda kjer je nered pravilo, vse kliče po nesreči. Gre za urejenost v družinah, red v pravosodju, red v inšpekcijskih službah. Urejenost pomeni enake pogoje in spoštovanje vseh. Mladi se učijo, kaj je prav in dobro zanje ob odraslih osebah. Svoje življenje cenijo, če njihovo življenje cenimo odrasli. Zato ni vseeno, kako ravnamo. Visoki etični standardi vodijo v urejene medosebne odnose. Se bomo odločili zanje v vseh poklicih? Se bomo odločili, da dvignemo stopnjo zaupanja v naši družbi, da bomo ravnali pošteno?

Mladi sanjajo o lepem in kakovostnem življenju. Upajo, da ga bodo ujeli na zabavi, v alkoholu ali drogi, če ga ne doživijo v družini ali v šoli, če ga ne doživijo v kakovostnih medosebnih odnosih, če ga ne doživijo v ustvarjalnosti. Upajo, sanjajo, ker vedo, da je človek ustvarjen za lepe odnose, za srečo. Hrepenenje po sreči je zapisano v njihova srca. Pomagajmo jim, da jo zares najdejo, da bodo doživeli, da je živeti lepo.